

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas looduslähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 4 (119)

1.7.2022

Kallid lõpetajad, koolipere, külalised!

Sissejuhatus

Kas käes on päev, mil teid heidetakse kooliperest välja karmi maailma, kus peate ihuüksi toimetama ja toime tulema? Ei, nii siiski mitte, vilistlased – ja vilistlasteks te ju kohe-kohe saate – on ikka osa aianduskooli perest. Lisaks olete nüüd täieõiguslikud aednike, floristide, maastikuehitajate ja käsitöölise pere liikmed. Kuskil on veel meie kooli Maarja küla pere, kes on saanud juba kaks nädalat lõputunnistusi käes hoida. Ning meil on ka keskkonnakaitsjate pere, kes pidasid oma lõpuaktust

juba ammu-ammu, karmil talveajal. Aga kõige tähtsamana – teie oma pere, kallid lõpetajad! Kõik kokku paistab tõelise kärgperena!

Disclaimer

See pole kellegi meelisteema, kuid see ei hirmuta ka enam – seepärast võime julgelt tagasi vaadata ja öelda, et kuigi teie õpingute aeg oli suuresti ka koroonaaeg, te saite hakkama! Ja teie õpetajad, kes pingutasid kohati teist rohkemgi – said hakkama! Palun üks soe kiitus ja aplaus meie õpetajatele!

Ja veel. Mulle tundub, et te pole kogu elu jooksul teinud üheski koolis nii palju teste kui nüüd aianduskoolis. Õnneks oli neil testidel läbikukkujaid vähe. Aplaus ka meie peatestijale, Annelile!

See aeg pani meid ennast kokku võtma ja pingutama. Ja siin me nüüd oleme – ilusad, naeratavad, paberitega! Aga et sellest ajast päriselt ja tugevana välja tulla, siis me peame olema hoolsad, et stressist vabanemine meie isiklikult, sisemiselt hoorattalt rihma pealt ära ei viskaks.

Soovid, ainult head soovid teile kaasa

Kindlasti kõige tähtsam on meelerahu, et oleksite rahul iseendaga ja tänulikud

teistele. Ja et teil oleks oskus leida ka tõrvapüstit lusikatäis mett (mitte vastupidi). Nautige seda, mida teete. Iseäranis erialast tegevust. Nüüd te olete oma valdkonnas oskajad! Keegi tark mees ütles kord, et oskusi ei saa inimeselt keegi ära võtta. Ma usun, et te teate, mida oma oskuste ja tarkusega peale hakata ja teil on sisemist tuld, et neid kasutada. Ikka selleks, et Eestimaa saaks kaunim ja inimesed rõõmsamad. Kuid ühe mõtte ma soovin teile siiski pähe panna – ühel ilusal päeval, varem või hiljem tekib teil tahtmine kõike seda tarkust ja oskust jagada. Ning te ju teate oma kogemusest, et aianduskoolis on tõesti kihvtid õpetajad ja õpetajate perega liitumine on võimalus.

Lõppsõna

Ma tean, mida teevad õpetajad järgmisel nädalal – püüavad leida teie asemel uusi õpilasi. Ja aednikud – püüavad selles ülekuumenenud kliimas ellu jääda ning päästa ka kõik taimed. Ja remondimehed – panevad uues ühikas mööblit kokku ja niidavad muru. Aga mida teete teie järgmisel nädalal?

Kooli pole, praktikat pole, eksameid pole – elu paistab kuidagi tühi! Aga ei – järgmisel nädalal on teil SUUR SUVI!

Kalle Toom, aianduskooli direktor

Kalle Toom Legva mandariiniaias

**Rärpina Aianduskoolis algab uus õppeaasta
29. augustil**

TÄNASES LEHES: Õnne lõpetajatele! Aplaus aasta õpetajale! Möisapargi uued roosisordid! Praktikal Hollandis ja Itaalias! Loodusfestival ja keskkonnapäev! Digitalisega Austrias! Sõprussidemeid loomas! ... ja palju muud huvitavat!!!

Räpina Aianduskooli lõpetajad 2022

Statsionaarne õpe

Aednik

AE19-41-K

1. Katre Nool
2. Anabel Palm
3. Aurora Vierland

AE20-42-K

1. Maija-Liisa Aasna
2. Greg-Mattias Murumets
3. Pilleriin Pärn

Nooremaednik

AN21-31-K

1. Liis-Marielle Kokmann
2. Kirke-Kleer Kressa
3. Eliina Kruberg
4. Kristian Lennok
5. Sergei Pavlenko
6. Cärol Pukko
7. Anette Talas

Abiaednik

AA21-21-Ki

1. Varvara Bažukova
2. Artur Demidov
3. Polina Ivleva
4. Karina Kanarbik
5. Mihhail Muhhin
6. Annamari Ovsjannikova
7. Amelija Protas
8. Aleksandra Solin

Maastikuehitaja

ME19-41-K

1. Elisabeth Montarovskaja
2. Katharina Montarovskaja
3. Siim-Robin Noorem
4. Joonas Punnisk
5. Hanna Reinart
6. Meilin-Trinity Saksing

Florist

FL19-41-K

1. Alina Gribanova

Aednik

AE20-42-M1

1. Egle Davõdov
2. Kaidi Keir Kukk
3. Esta Laos
4. Siret Lepson
5. Kristel Lipand
6. Marja-Liisa Meriste
7. Egle Mäe
8. Helen-Margit Nilisk
9. Marili Ollissaar
10. Merlen Press
11. Renata Reisner
12. Lagne Sergejeva
13. Silje-Riin Sildvee
14. Kadri Tuvi
15. Kaire Vaarmets

AE20-42-M2

1. Kaja Hindre
2. Katrin Jürimäe
3. Lii Karro
4. Helen Lainevool
5. Hille Ley
6. Margit Lõiv
7. Kristel Maamägi
8. Meelis Naaber
9. Maarja Peedorsk
10. Irina Rusmanova
11. Leelo Sarik

Maastikuehitaja

ME19-42-M1

1. Simo Breede
2. Astrid Errit
3. Adriana Jordan
4. Annika Kalbus
5. Lea Kibur
6. Kadri Mikvelt
7. Giro Povilaitis
8. Kalev Puidak
9. Galina Riik
10. Annika Varusk
11. Tiina Viirelaid

ME19-42-M2

1. Anne Aav
2. Katrin Isand
3. Merit Kund
4. Evelyn Külvi
5. Merike Mänd
6. Riina Orgus
7. Jekaterina Pavlova
8. Leelo Tigane
9. Mariaana Tulf

Florist

FL19-42-M

1. Eret Arbma
2. Jana Björn
3. Kristel Laikask
4. Eerika Lasting
5. Marcella Linderburg
6. Heidi Nurk
7. Hanna Grete Toiger
8. Miret Tuur
9. Liina Veedla

FL20-42-T

1. Margarita Galtšik
2. Julia Puhhova
3. Irina Ušakova

FL20-53-M

1. Anneli Jürioja
2. Tuuli Luiga
3. Airin Ploom

Mittestatsionaarne õpe

Noorem-maastikuehitaja

MN21-31-T1

1. Mikhail Artemov
2. Nina Astratova
3. Georg Baskakov
4. Marina Fokina
5. Irina Galašova
6. Valeria Hohlova
7. Svetlana Ivanova
8. Ekaterina Karpova
9. Nadezhda Lavrinenko
10. Renata Moistus
11. Denis Platonov
12. Maria Romanova
13. Anna Sebris
14. Tatjana Stepanova
15. Olga Zimina

MN21-31-T2

1. Irina Bespalova
2. Kristina Bilitšenko
3. Svetlana Eduvald
4. Nadežda Fjodorova
5. Anna Jaškina
6. Anita Mihhejeva
7. Diina Popova
8. Valentina Repina
9. Irina Rumyantseva
10. Tatjana Trofimova
11. Svetlana Tšeremissova
12. Galina Znoyko
13. Irina Zöbina
14. Svetlana Yakubova

Tekstiilkäsitööline

TK20-42-T1

1. Merle Alliksoo
2. Külli Lääts
3. Lagle Randma
4. Aire Rõmmel
5. Evelin Villak

TK20-42-T2

1. Kersti Habo
2. Sirle Kingo
3. Merje Kull
4. Kersti Kumpas
5. Mariliis Maask
6. Katrin Peterson
7. Meelika Välimäe

Maarja küla õpperühm

Kutsevaliku kursus

KV21-21-Km

1. Gea Anier
2. Christine Kaselo
3. Toomas Kersalu
4. Mats Meibaum
5. Derek Metsalu
6. Antero Oja
7. Kristjan Seim
8. Maarja Tagapere

Abiaednikud

AA20-21-K

1. Sander Astel
2. Nadežda Pissareva
3. Mart Uustallo
4. Anastasiya Vasilenko

Õnnitleme tublisid lõpetajaid!

Maaeluministeerium tunnustab parimaid lõpetajaid

Pilleriin Pärn ja Katre Nool

Vabariigi Presidendi ning haridus- ja teadusministri vastuvõtule presidendilossi roosiaeda on kutsustud tunnustamiseks silmapaistvad õpilased

Miret Tuur, Oliver Veske, Pilleriin Pärn ja Katre Nool

Õnnitleme MARGE STARAST

Aianduskooli aasta õpetaja 2022

Õpetaja Marge on töötanud meie koolis ainult kolm aastat, kuid nii õpilased kui ka kolleegid hindavad teda väga kõrgelt. Tal on suur õpetamiskogemus just tänu aastatepikkusele tööle Eesti Maaülikoolis. Marge on väga töökas ja innovaatiline, õppetöö rikastamiseks on ta soetanud uusi põnevaid õppeva-

hendeid – näiteks viljadest hapete ja suhkrute määramise seadmed ning aidanud kaasa ka autoklaavi ostmise protsessile. Tema õpetamismeetodid on hinnatud nii sessioonõppurite kui ka noorem- ja abiaednike seas. Marge on rõõmsameelne inimene, kellega on alati hea suhelda.

Kutsemeistrivõistlused aianduskoolis

Õnnitleme tublisid maastikuehitajaid!

24.–25. mail toimus aianduskoolis Noor Meister 2022 maastikuehitajate kutsemeistrivõistlus. Osalejaid oli kaheksa ja nad võistlesid kaheliikmelistes meeskondades. Võistlustöö siuks oli etteantud aja jooksul projekti alusel 12 m² alale väikese aia rajamine, kasutades mitmesuguseid materjale nagu taimed, muld, kivid, puit jms. Võistlustöö nominaalne täitmisaeg oli 13 tundi. Kõigile võistlejatele oli see esimene kutsevõistlus, mis andis väärt kogemuse.

Noor Meister 2022 maastikuehituse kutsemeistrivõistluse paremusjärjestus:

1. **Hanna Reinart ja Mart-Martin Pertel**
2. **Kermo Rätsep ja Riko Mäesaar**
3. **Siim-Robin Noorem ja Joonas Punnisk**

Riko, Kermo, Hanna, Mart-Martin, Siim-Robin ja Joonas

Õnnitleme ja kiidame meie noori aednikke!

Aedniku päeval, 25. mail 2022 toimus Räpina Aianduskoolis nooraednike võistlus, kus võistlustulle astus 12 noort. Võistlusala-deks olid taimede tundmine ja arvutusülesanded, pookimine, Bee-Bot'i programmeerimine, materjalide ja tööriistade tundmine, taimede istutamine põllule ning vigursõit murutraktoriga.

Kõikide võistlusalade läbimise tulemusel selgusid tänavused tublimad nooraednikud:

1. **Pilleriin Pärn** (Räpina Aianduskool)
2. **Katre Nool** (Räpina Aianduskool)
3. **Jegor Dejev** (Eesti Maaülikool)

Jegor, Pilleriin ja Katre

Õnnitlused tublidele noortele floristidele!

Noor Meister 2022 floristide kutsemeistrivõistlus toimus 24. mail Räpina Aianduskoolis. Osales kuus noort floristi, kes näitasid oma oskusi pruudikimbu ja dekoratiivse seade valmistamisel.

Noor Meister 2022 floristide võistluse esikolmik:

1. **Jarko Ilves**
2. **Hanna Grete Toiger**
3. **Triina Lii Lääts**

Triina Lii, Jarko ja Hanna Grete

Praktika Itaalias, Lombardia maakonnas, Como järve ääres Villa Carlotta botaanikaaias

Meie praktika Villa Carlottas, Como järve ääres, Tremezzo linnakeses toimus kaks nädalat aprilli lõpus-mai alguses. Itaalias praktikal käisime kahekesi – loo autor ja kursusekaaslane Irina Rusmanova. See oli parim aeg praktikaks, sest botaanikaed oli täies õiteilus ja ilmad soodsad, ehk et mitte liiga kuumad. Kuigi kaks nädalat jääb natuke liiga lühikeseks, võtsime sellest kõik, mida võtta andis.

Villa Carlottale kuulub imeline botaanikaed. Aed on dendroloogiliselt väga liigirikas, esindatud on mitmed mitmesaja-aastased puud: seedrid, sekvoiad, jugapuud, plaatanid, pöögid jpm. Aed on kuulus oma asaleade, rododendronite, magnooliate, kameeliate poolest, kes meie jaoks olid harjumatult suured. Kevadine õiteilu meelitab kohale palju küllastajaid.

Botaanikaaed on mõtteliselt jagatud erinevateks aladeks, millest nimetada tasuks sõnajalgade orgu, oliivisalu, tsitruseliste alleed, bambusemetsa, rosaariumi, maitsetaimede aeda ja kiviktaimlat.

Kuna botaanikaaed on suur (10 ha) ja liigirikas, pakub see väga erinevaid praktiseerimisvõimalusi. Aias töötab igapäevaselt kümme aednikku, kes harjumatult kõik on mehed. Pääaednik annab ülesanded kätte igal hommikul toimuval koosolekul ja samamoodi pealelõunasel kogunemisel. Tööpäev algab kell kaheksa hommikul ja lõpeb pool kuus õhtul. Harjumatu oli alguses pooleteisetunnine lõunapaus, aga kui asja rahulikult võtsime, oli päris tore keset päeva mõnes järveäärses kohvikus lõunatada ja muljeid vahetada. Meile määrati iga päev erinev juhendaaja, kelle tiimis töötasime. Õhkkond oli väga sõbralik, positiivne ja toetav, vaatamata keelebarjäärile. Tasub ise olla aktiivne ja küsida erinevaid töid, mis rohkem huvi pakuvad. Meile usaldati peale rohimise, riisumise, istutamise ka näiteks hekkide hooldusloikust, taimede paljundamist, muru külvamist jms. Praktikale minnes võiks kaasa võtta oma isiklikud aedniku- või väiksemad floristikäärid ja töökindaid. Oodatakse ka, et kannate turvajalanõusid, kuigi reaalne vajadus selleks küll puudus.

Kellel plaan Itaaliasse praktikale minna,

Kõik tööd on head, vali ja võta mida tahad

Asalead on Villa Carlotta uhkus

tasub eelnevalt kasvõi lühike keelekursus läbi teha.

Lisaboonuseks Villa Carlottas on imeline muuseum, mida võib külastada nii palju kui soovi on. Aeg-ajalt toimuvad villas ka kontserdid.

Tremezzo – linnake, kus villa asub on üks kaunimaid Como järve ääres. Ööbimiskohti villast ca 2,5 km raadiuses leidub, kuid arvestada tuleb kõrguste vahega, mis võib tähendada igapäevast üles-alla märke kõndimist. Tee majutusest villase kulgeb aga tõenäoliselt mööda järveäärset imelist promenaadi, mille ääres mitmed kaunid villad ja pargid. Söögikohti jätkub piisavalt, kuigi toidupood on vaid paar ja need on pigem väiksed.

Vaba aega võib kasutada näiteks teiste kaunite linnade külastamiseks. Meie tegime ühel päeval paadiga sõidu üle

järve asuvasse Bellaggio linna ja teisel päeval Comosse. Mõlemad olid imetlusväärsed vanad Itaalia linnad, kus samuti nagu Tremezzos on imelisi maju, hooldatud aedu, palju väikseid kohvikuid ja kauplusi. Tremezzo naaberkülas Lennos, asub „Tähesõdade“ ja „Casino Royale“ filmist tuntud villa Balbianello, mida tasub samuti külastada. Meie kahjuks aja nappuse tõttu sinna ei jõudnud.

Villa Carlotta on ideaalne praktikakoht aednikele, kuna seal saab praktiseerida erinevaid töid, õppida ja omandada uusi teadmisi nii aedniku eriala kui ka itaallaste töökultuuri vaatenurgast. Kasutage head võimalust, kui see teile avaneb!

Margit Lõiv, AE20-42-M2

Fotod: I. Rusmanova

Esimese kursuse (kesk)konnakaitsjate muljed keskkonnapäeva maastikumängust

Aianduskoolis toimus 8. juunil keskkonnapäev ja koolipäev lõppes meie kursuse jaoks interaktiivse mänguga, mis viis meid oma nutikate telefonidega koos õue, et kooli ümber tiirutades, pargis traavides, lõbusalt oma erialaseid teadmisi kontrollida. **Jade, Arpo, Maria ja Annika** võtsid selle sündmuse kokku nii:

Mis oli teie meelest selle mängu juures huvitav/ootamatu/lõbus?

Maria: Huvitav oli küsimuste mitmekülsus ja interaktiivsus, samuti seotus ümbruskonnaga (oli ära kasutatud ümbritsevaid taimi jne). Meeldis, et küsimused olid erinevatest valdkondadest. Lõbus oli ülesandeid grupiga lahendada, sest kui mõnele küsimusele vastust ei teadnud, oli keegi valmis "ohverdama", et õige vastus teada saada.

Jade: Mulle meeldis maastikumängu uudne lähenemisviis, Actionboundi oli üllatavalt kerge kasutada ning sihtkohani juhatavate meetrite jooksmine tekitas põnevust. Arvan samuti, et grupiga oli ülesandeid tore lahendada ning üheskoos pead murda, kui palju nakkhiiri Sillapää mõisapargis ikkagi ringi lendab või millise metsloomaga koljuga tegemist on (ei teadnudki, et mägral

on peas välimine sagitaalhari).

Kerge vihma sadu ja kaugelt kostuv müristamine olid ootamatud. ☺

Arpo: Pean nõustuma, et uudne lähenemine maastikumängule on suureks plussiks. Ja grupis lahendamine on alati lõbusam, kuna igaühel meist on oma tugevused ja nõrkused, mis selliste mitmekülgsete mängude juures ju ka suks tulevad.

Annika: Mängida on lõbus, kui mängureeglid on lihtsad ja selged, põnevust ning pinget jagub ja kont ei väsi – kõik tingimused olid täidetud!

Mis oli raske/keeruline?

Annika: Minu jaoks oli koljude ära tundmine keeruline, kuid samas ka väga põnev hetk, mis vajab tõelist analüüsi ja arutelu.

Maria: Kõige raskem oli ära arvata linnuhääli ning nii piinlik, kui see ka pole, küttepuid. Samuti läksin alt taimede vastamisel, kui lõhnava maarjahiina asemel aas-rebasesaba pakkusin. Üldse ei mäletanud, et oleks seda kõrrelist kunagi varem näinud!

Jade: Taimede vastamine tekitas raskusi, sest olen neid tundma õppinud koos õitega. Ainult lehti nähes oleksin nagu puuga pähe saanud.

Arpo: Jaa, taimede vastamine oli keeruline. Oleme õppinud taimi nägema, kas piltidelt või nende kasvukeskkonnas ja seetõttu oli sealt välja rebituna raske näiteks vahet teha, kas on ikka metspipar või on hoopis mingi vee-taim.

Maastikumängu tulemused

1. Marika Pärnoja, KK21-52-M
2. Halja Suss, KK21-52-M
3. Kättri Kaik, KK21-52-M

parendada?

Jade: Mõne punkti juures tekkis vahepeal väike ummik ja pidi natuke ootama, kuid kõik muu sujus väga hästi ja loodan, et ka järgmised maastikumängud tulevad sama harivad.

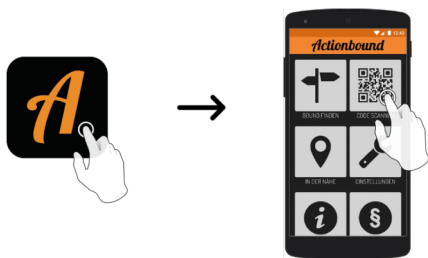
Arpo: Turbapeenas kultuurmarjataimede juures tekkis väike segadus ülesande mõistmisega ja ka programmi kohta telefonis tekkisid mõned küsimused.

Annika: Mina tunnen ainult seda, et küsimuste raskusastmeid saaks veidi lihvida, sest nad olid väga erinevad. Näiteks turbapeenar tundus mulle ime lihtne, kuid küttepuid juures oli vastuse valikuid liiga palju, et kasvõi loogilist rada ja välistusmeetodit kasutades õige vastuseni jõuda. Ja Actionboundile võiks öelda, et eksimine on inimlik ning see tähendab ka kirjavigade tegemist. ☺

Maria: Mina arvan, et paremini poleks saanud midagi teha, vaid oma telefonid oleks pidanud enne täis laadima. Kõik oli väga põnev ja ootan järgmist sarnast sündmust! Aitäh!

Me kõik juba ootame uut kooliaastat, uute väljakutsetega. Täname mängu korraldajaid, sebijaid ja tegijaid!

Konnakaitsjad ehk KK21-52-K

Mänguks kasutati appi Actionbound

Mida võiks edaspidi teisiti teha/

Loomade määramine nahkade ja koljude järgi

Puuliikide määramise ülesanne

Loodusfestival tuli, et jääda!

Loodusfestival kutsub väärtustama linnalooduse kui elukeskkonna mitmekesisust, märkama loodust linnas ning edendama jätkusuutlikke tarbimis- ja käitumisharjumisi. Meie kool panustab teist aastat järjest Loodusfestivali programmi. Seekordne festival toimus 10.–15. juunil.

Sel aastal keskendus festival meid ümbritsevatele justkui märkamatutele naabritele, kes elavad inimese loodud keskkonnas: parkides, aedades, rõdul, aga ka toas. Festivalil avastati elurikkust enda ümber. Festivali programm toimus suuremalt jaolt Tartus ja Tallinnas, aga huvitavaid sündmusi jagus ka Rāpinasse. Kui suurlinnades toimuvatel üritustel küsitakse tihtipeale ka osalustasu, siis Rāpinasse planeeritud sündmused olid osalejate jaoks tasuta.

10. juuniks oli Rāpinasse planeeritud ravimtaimede töötuba õpetaja Toivo Niibergi juhtimisel ning 11. juuniks nahkhiirte kuulamine Sillapää lossi parkis õpetaja Arvi Lepiski eestvedamisel.

Kahjuks aga eelpool nimetatud üritustele osalejaid ei registreerunud, mistõttu jäid need toimumata. Loodetavasti on järgmisel korral osalejaid kuhjaga ning õpetajad saavad oma suurepäraseid erialateadmisi osalejatele edasi anda.

14. juunil toimus putukahotelli meisterdamine õpetaja Marko Laanese juhendamisel. Ilm oli täis tuult ja vihma, aga osalejaid see ei heidutanud. Lõpptulemuseks olid väga kunstipärased ja omanäolised pelgupaigad meie aias ringi liikuvatele pisikestele sõpradele.

Rohevahetus kaskede all

Kogu festivali vältel toimus kooli territooriumil rohevahetus, kust oli võimalik endale võtta või tuua toa- ja õuetaimi, et taimed saaksid endale uue kodu. Taimedele oli vaja juurde lisada infosilt, millel oli kirjas, mis taimega on tegu – seda ikka selleks, et taimi vähem tundvad rohevahetajad teaksid, mis taimed nad endale koju viivad. Rohevahetuspunkt oli väga populaarne ning toodud taimed leidsid kiirelt endale uued omanikud, keda rõõmustada. Seetõttu otsustasime rohevahetuspunktiga jätkata ka peale festivali lõpu

pu – pikendasime rohevahetuspunkti toimimist 1. juulini. Kindlasti on plaan rohevahetuse punkt avada ka uue õppeaasta alguses. Täpsema info saamiseks jälgi reklaami.

Täna kõiki sündmustel osalejaid ja juhendajaid – teiega oli rõõm koostööd teha! Mõnusat suvepuhkust ja kohtumiseni Loodusfestivalil 2023.

Aigi Salundi-Galitsin,
keskkonnakaitse eriala juhtõpetaja

Putukahotellid valmisid Marko Laanese juhendamisel

Lõuna-Prantsusmaal sõprussidemeid loomas

Kõik sai alguse sellest, et ajalooõpetaja Christophe Squarcioni, kes oli läbi rännanud pool maailma, jõudis 2017. aasta suvel oma rännakul lõpuks Setomaa-le. Eestimaa kagunurga ürgne loodus ja sõbralikud ning külalislahked elanikud jätsid ta hinge sügava jälje, mille tõttu ta tundis vajadust veelkord neid paiku külastada. Seekord tuli ta juba koos kolleegi ja paari õpilasega, ning sellest sai alguse tänaseni kestav sõprus Värskaga Gümnaasiumi ja Lõuna-Prantsusmaa Oksitaania piirkonnas asuva Moissaci Aiandus- ja Põllumajanduskutsekeskuse (Lycée Professionnel Agricole et Horticole de Moissac) vahel. Koos kolleeg Francois'ga tutvuti ka Rápina Aianduskooliga ja meestel tekkis idee, et kaks aianduskooli võiksid samuti sõprussidemed luua. Esimene samm tehti selles suunas tänava kevadel, kui Setomaa valla delegatsioon, mille koosseisu kuulusid ka Värskaga Gümnaasiumi esindajad ja aianduskooli esindajana Irma Samoldina (artikli autor), külastasid Moissaci kooli.

Moissac on üle 13000 elanikuga linn ajaloolises Oksitaania piirkonnas Lõuna-Prantsusmaal. Linn asub Garonne'i ja Tarni jõgede ühinemiskohas Garonne'i kanali ääres. Moissaci Aiandus- ja Põllumajanduskutsekeskus jaguneb mitmeks filiaaliks, millest kaks suuremat asuvad Montaubanis ja Moissacis. Õp-pida saab seal nii pärast põhikooli kui ka gümnaasiumi lõpetamist. Samuti viib kool läbi erinevaid taseme- ja täiendkoolitusi. Täpsemat infot kooli kohta saab keskuse kodulehelt <https://campusterreetvie.mon-ent-occitanie.fr/>

Viibisime Prantsusmaal kolm päeva, millest kahe päeva jooksul toimus väga aktiivne tegevus, millesse mahtusid erinevad kohtumised ja vastuvõetud ning ka meiepoolsed esinemised, aga üks päev oli jäetud Lõuna-Prantsusmaa geograafia ja kultuuriga tutvumiseks.

Esimesel päeval tutvusime põhjalikult Moissaci kooliga, kohtusime õpilaste ja õpetajatega, külastasime kooli aiandit. Kuigi oli alles märtsikuu, olid aiandi viljapuud täies õites, eriti kaunitult õitsesid aprikoosid ja virsikud. Ja milline aroom ... Meie auks korraldas kooli juhtkond ühise lõuna, kus sai vabas õhkkonnas sundimatult vestelda ja kogemusi vahetada. Samal päeval toimus ka pidulik vastuvõtt Moissaci lin-

Irma tutvustab aianduskooli

Setomaa delegatsioon

navalitsuses. Rápina Aianduskooli esindajana oli mul au tutvustada meie kooli. Kuulajad olid vaimustuses ja hämmingus meie kooli õppimis- ja töötamisvõimalustest. Eriti imestasid nad meie kaasaegse tehnika üle. Selgus, et paljudel oli ettekujutus Eestist kui vaesest riigist, kuhu ei tasu reisida. Aga nähes neid võimalusi, mida me kool pakub, avaldasid mitmed õpilased soovi meie juurde praktikale tulla.

Meil oli ka väga armas kohtumine Moissaci algkoolis (École du Sarlac). Selles koolis õpitakse kohalikku oksitaani keelt ja hoitakse elus oksitaani rahvuse traditsioone. Lapsed olidki õppinud meie küllatuleku puhuks selgeks mõned laulud oksitaani keeles. Setomaa ülemsootska Jane Vabarna andis ülevaate seto keele õppimisest Setomaa koolides. Koos lõõtsamängija Evelin Leimaga leelotati seto keeles ja

näidati ette paar tantsu. Kohtumine lõppes rõõmsalt ühise ringmänguga.

Külästuse keskne sündmus oli lühifilmi "Kui Moissac kohtub Värskaga" linastus. Veiko Linnuse toel valminud filmis on jäädvustatud Moissaci aianduskooli delegatsiooni külaskäik Setomaale 2019. aastal. Filmi näidati meie külästuse ajal kahel korral – algul koolinoor-tele, ametnikele ja õpetajatele ning pärast teistele huvilistele. Publikut jagus mõlemale seansile rõõmustaval hulgal. Filmi eel andis Christophe Squarcioni ülevaate sellest, kuidas koostöö alguse sai ning tutvustas Setomaa Turismi videoklippide toel Setomaad.

Publikul oli mitmeid küsimusi Setomaa ja seto kultuuri kohta, millele vastuseid aitas vahendada Anastassia Neuimina Eesti saatkonnast Pariisis.

Aeg möödus märkamatult ja juba oligi käes meie reisi viimane päev. Seda päeva kasutasime tutvumiseks Lõuna-Prantsusmaa vaatamisväärsuste ja toredate inimestega.

Lisaks Moissacile avanes võimalus külastada Oksitaania pealinna Toulouse'i ning Lauzerte'i ja Montaubani linnasid. Eriti sügava mulje jättis mulle Lauzerte, mis on tegelikult kindluslinn XIV sajandist ja asub kõrgel mäe otsas. Lauzert on säilitanud peaaegu muutumatult oma algse väljanägemise ja jääb mulje nagu kõnniks muuseumis. Ehkki peale turistide ei õnnestunud kedagi kohata,

selgus siiski, et seal elatakse ka tänapäeval, sest nägin ühte koolimaja ja seest kostus ka laste hääli. Montauban on samuti väike kena vanaaegne linnake, kus asub kutsekeskuse üks osakondadest.

Palju rõõmu tegid kohtumised Lõuna-Prantsusmaal elavate eestlastega. Eesti aukonsul Toulouse'is Hélène Berdoy-Mayer ja mitmed teised eestlased tulid filmi linastusele ja viibisid me seltsis ka mitmel teisel üritusel. Viimasel õhtul oli meil võimalus nautida lahket vastuvõttu Lillemaade pere juures, kes on elanud Prantsusmaal juba mitu aastat.

Mis kasu saab sellest Rápina Aianduskool?

Kaalumisel on kahe kooli vaheline ühisprojekt. Mõlema kooli õpilased saaksid läbida ühe osa praktikast vasta-va kooli juures ja õpetajad saaksid vahetada oma töölaseid kogemusi ning õppida midagi uut ja kasulikku kolleegidelt. See oleks suurepärane võimalus nii õpilastele kui ka õpetajatele, harjutada ja arendada oma võõrkeele oskusi.

Irma Samoldina, üldainete õpetaja

Fotod: K. Tullus

Praktika pargis ja uued roosisordid

Praktika pole mitte ainult rohimine, kastmine, riisumine ja kobestamine. Seal on võimalik teha ka midagi sellist, mis jääb aastateks kestma. Nõnda vahetasid maastikuehituse esimese kursuse õpilased (ME21-41) sügisese ja kevadise praktika käigus välja suurema osa rosaariumis olevatest roosidest. Vanad sordid olid aastate jooksul juba haigestunud ja osadele sortidele polnud enam saada asendustaimi. Seega otsustasime koos õppemajandi juhi Urmas Rohti ja eelmise pargiaedniku Helve Eesmaaga päris uute, korduvalt õitsvate ja tervete ning lõhnavate sortide toomise vanade asemele. Kooli poolt rohelise tule saanud, valisime koos välja Mihkel Saare puukoolis kasvatatud sordid. Aianduskoolis õppinuna oli ta rõõmuga nõus enda poolt märgi maha jätma.

2021. aasta sügisel istutati neli esimest sorti – alumistel platsidel olevate pinnakatteroosi 'Jazz' ja roosi 'Europeana' asemel uhkeldavad nüüd sordi 'Palmgarten Frankfurt' pinnakatteroosid; sordi 'Koit' asendasime uus-antiikroosiga 'Aquarell'; ülemiste plat-side sortide 'Sachmo' ja 'Europeana' asemele istutati sordid 'Nostalgie' ja 'Dominica'. Töö nende väljavahetamisel oli tegelikult päris raske – vanade rooside väljakaevamine, vana mulla väljavedu peenardest, uue, sõelutud kompostmulla vedu peenardesse ja siis alles istutus. Õpilased said antud tööga suurepäraselt hakkama.

Selle aasta kevadel saime tööga jätkata ning välja vahetamist vajasisid sordid 'Judy Garland', mille asemele asus sama kena naisenimega sort 'Augusta Louise'; roosi 'Jazz' asemel on nüüd

Sander K., Andero ja Sander S. on oma töötulemusega rahul

sort 'Jugendliebe' ja 'Queen Elisabeth' asemel 'Nautica'. Esimesed õied avanesid uutel sortidel juba enne jaanipäeva.

Veel oli vaja teostada juba ammu planeeritud töö – turbaaia servast vanade, seal 15 aastat olnud, pakkude väljavahetamine uute vastu. Ümarpakke seekord ei kasutatud. Urmas Roht hankis firmast Hobbiton palkmaja ehitusest ülejäänud materjali, mis oli mõlemast servast freesitud. Materjali töötlesid õpilased sügavimmutusvahendiga ning töömees Madis Oras lõikas selle ka paraja pikkusega juppideks. Vanade

pakkude eemaldamine oli päris raske töö, aga õpilased said sellega suurepäraselt hakkama, vaatamata just sel päeval olevale lausvihmale.

Uue serva paigaldamine võttis aega päris mitu päeva, aga tulemus on seda väärt ja loodetavasti püsib samal kohal jälle aastaid, eriti kui puitmaterjali igaaastaselt kaitsevahendiga töödelda.

Aitäh teile, Sander Sala, Andero Hääl, Sander Kaurson ja Sirllet Säde!

Ille Rämmer, pargiaednik

Taimede kuningriik – Holland

Kas olete koolimaja koridorides märganud ingliskeelseid voldikuid, mis tutvustavad ettevõtet, kes tegeleb Hollandis taimede müügiga? See ettevõte on Twenthe Plant ja mina käisin seal praktiliselt. Lootes eest leida aianduskeskust, selgus kohale jõudes, et päris nii see siiski ei ole. Twenthe Plant on taimedevahendamise ettevõte, mis koosneb kahest suuremast osakonnast – logistikaosakond ja välimüügiala, kust põhiliselt maastikuehitajad ja haljastajad taimi ostmas käivad. Paiknevad nad Saksamaa piiri lähedal, linnas nimega Hengelo, mis oma suuruselt on võrreldav Tartuga.

Logistikaosakonnas on kõige kiirem aeg jaanuarist aprillini, mil päevas võib sisse tulla kuni 40(!) rekkatäit taimi, mis kõik on vaja maha laadida, üle kontrollida ja siis, kas:

- saata otse edasi tellimuse esitanud kliendile ehk laadida ühelt rekkalt taimekonteinerid teisele
- pakkida konteinerid lahti ja vastavalt uutele tellimusele pakkida taas kokku ning laadida rekkale
- jätta taimed kohapeale müügiks.

Viimase variandi puhul tuleb kõik taimed ükshaaval üle kontrollida, kas arvud, potisuurused ja sordid klappivad, siis taimed etikettida või kleepida neile hinnasildid.

Taimi tuuakse sisse peamiselt Itaaliast, aga ka Hispaaniast, Saksamaalt jne. Twenthe Plant'i klientideks on aianduskeskused üle Euroopa – Eesti suurimad aianduskeskusedki nagu näiteks Gar-

dest ja Hortes tellivad mitmeid taimi Twenthe Planti vahendusel. Ka Venemaa oli nende jaoks üks suuremaid ekspordipartnereid, kuid veebruaris alanud sõda lõpetas igasuguse koostöö. Ettevõtte tunnistas, et tänu saatjatajäävale tulule tuleb ootele panna mitmed arendusprojektid, mis olid planeeritud.

Oma esimestel tööpäevadel püüdsin aru saada, kuidas töö logistikakeskuses käib. Mul olid kõrval väga tublid ja tragid lāti neiud, kes enamuses Bulduri Ametikooli vilistlased. Kui mina viibisin Hollandis kokku viis nädalat, siis nemad olid töö juba alates veebruarist ja naasesid koju mai keskpaigas. Esmalt laadisid poisid taimedega täidetud CC-konteinerid rekkalt maha. Seejärel tuli avada saateleht ning kontrollida, kas paberil kirjas olnud taimed on tõesti ka meie ees CC'del. Samuti tuli vaadata, kas konteineritel olevad taimed lähevad kõik edasi ühte sihtkohta või on ühele CC'le pakitud mitu tellimust. Ehk siis kui konteinerile oli pakitud kokku 24 harilikku sirelit nimega *Madame Lemoine*, pidin ma kontrollima, kas esiteks neid seal tõesti on 24, mitte 23 ega 25 ning et kas kõik 24 taimet lähevad järgmiseks nt Eestis asuvasse Hortesesse või hoopis 24st taimest 12 läheb Lätis asuvasse Hortesesse. Teise variandi puhul tuli konteiner lahti pakida, taimed kaheks jagada ja seejärel vastavasse laadimispunkti viia. Jagamisetööd tegid aga juba järgmised inimesed.

Suurem osa tööpäevadest möödus

välimüügialal töötades, ehk kohapeale jäävatele taimedele etikette kinnitades. See oli suurepärane võimalus erinevaid taimi tundma õppida. Hiljem sai need taimed müügiplatsile laiali laotada. Nn aukude täitmine taimedega oli minu jaoks üks rahulduspakkuvamaid töid, sest taimeridades korra loomine oli väga meditatiivne.

Kõige enam pakkus pinget aga viljapuistikutega töötamine. Sain selgeks, et kui Eestis kasutatakse väiksemates aedades pereõunapuid, siis hollandlased eelistavad hoopis spaleertüüpi viljapuid. Samuti ei pane nad nii palju rõhku istikute kvaliteedile. Ei saa öelda, et istikud ei olnud kvaliteetsed, aga sama hinna eest võis saada väga erisuurusega istikuid.

Nädalavahetused olid vabad ning siis võis teha, mida hing ihkas – nii külasteringi esimesel nädalavahetusel Amsterdamis, teisel Rotterdamis, kolmandal nädalavahetusel käisime lāti tüdrukutega koos avastamas imelist Keukenhofi ja viimasel nädalavahetusel võtsin ette väikese jalgsimatka kohalikus rahvuspargis.

Hollandisse jõudes lootsin eest leida suurt kevadet – esimesel päeval võisingi imetleda päikest ja õitsvaid magnooliaid, kui esimese töönädala lõpuks tuli maha isegi paar sentimeetrit lund, mis hollandlaste jaoks humanitaarkatastroofi tähendas, rongid peaaegu lõpetasid sõitmise. Soe kevad kadus pea kaheks nädalaks, seega pidin endale kohapealt isegi kindad ostma.

Kontrollitud taimed ootavad laadimist

Liisi Keukenhofis ehk kohalikus tulbiparadiisis

Igal hommikul sõitsin tööle rattaga, sest Holland on ju teada tuntud rattamaa. Rattaliiklus on neil tõesti hoopis teisel tasemel kui meil, jalgratturiga arvestatakse, väga palju on rajatud rattateid, isegi ringristmikel on autodele ja jalgratastele eraldi rajad. Iga päev väntasin edasi-tagasi umbes 14 kilomeetrit. Uudistamist oli aga niivõrd palju, et rattasõidud olid päeva ühed nauditavamad osad! Olgu, päris nauditav siiski ei olnud, kui vihma sadas ja külm tuul näkku puhus, aga selliseid päevi oli õnneks pigem vähem.

Üldisemalt eluolu hinnates võib öelda, et hollandlased on väga sõbralikud ja väga head inglise keele oskajad, siiski on paljudes söögikohtades menüüd ainult hollandikeelsed, samuti ei tunista nende makseterminalid enamikke pangakaarte (täpsemalt siis krediitkaarte) ja seetõttu tuleb kindlasti kaasa võtta sularaha. Lisaks rattausule on nad ka (hästi kasvatatud) koerausku. Väga vahva oli näha koeri, kes jalgratturitele teed annavad või keda omanikud rattakorvis sõidutavad.

Kokkuvõttes võib öelda, et oli üks silmiavav lähetus! Selleks, et näha ja mõista sinu ümber toimuvaid protsesse paremini, tuleb korra minna eemale ja vaadata kõike distantsilt. Koos uute kogemuste ja läbielamistega koju tagasi jõudes, saab sügavalt sisse hingata ja värske energiaga asjade kallale asuda. Soovitan kindlasti nii kolleegidel kui ka õpilastel välispraktika võimalustest kinni haarata!

Liisi Kont, kutseõpetaja

Erasmus+ projekti Digitalis seminar Austrias 30. mai kuni 3. juuni

Teekonda Austriasse alustasime pühapäeval, 29. mai õhtul Riiga sõiduga. Ööbisime lennujaama lähedal hotellis, kuna lennuk väljus 30. mai varahommikul. Viinis ootas meid ees 21 kraadi sooja, mis oli võrreldes Eestiga väga soe. Viini lennujaamast sõitsime edasi rongidega Kremsi, Landwirtschaftliche Fachschule kooli, kus ootas meid ürituse võõrustaja Elisabeth Höeningsberger. Kogu esmaspäevane päev mööduski sihtpunkti jõudmise rütmis.

Teisipäeval alustasime seminariga. Meile räägiti, mida projekti käigus on tehtud ning saavutatud, mida saaks jagada ka teistega. Eelkõige pöörati tähelepanu „rohelistes“ sektoris rakendavale/kasulikule õppevarale. Üldisele tutvustusele järgnesid töötoad, milles oli võimalik projekti käigus välja töötatud õppematerjale järele proovida. Käisime töötoas, kus arutasime meedia ja ajakirjanduse teemal. Peale lõunat tutvustati koolimaja ja selle ümbrust. Antud koolis keskendutakse veini tegemise õpetamisele. Kooli juurde kuuluvad veinikelder, puuvilja- ja viinamarja aed ning erinevad aias kasutatava tehnika hoiustamise kohad. Õhtul jalutasime Kremsi vanalinnas ja tutvusime kohaliku kultuuriga.

Kolmapäeval oli palju erinevaid töötubasid. Sel päeval osalesid seminaril ka külalised väljastpoolt partnerkoole – toimus õppematerjalide „levitamine“. Päev algas *Speed date*’inguga, kus tutvustati projekti raames loodud erinevaid õppematerjale. Päev jätkus töötubadega. Kokku saime sel päeval osaleda kaheksas erinevas töötoas: 360° kaamera kasutamise võimalused; *Learningapps* rakenduse võimalused, rakenduste *Padlet*, *Wakelet*, *Jamboard*

Aigi, Katrin, Marta-Paula ja Mihkel

sarnasused ja erinevused, tagasiside võimalused *Google Forms*’i kasutades, *Open badg*’i kujundamine ja loomine, uudiskirja koostamine *MS Swayga*, e-raamatu loomine *Book Creatori* abil ning kuidas saad teada, kui digitark sa oled. Õhtul einestasime kõik koos Austriale iseloomulikus heuriger’is.

Neljapäev oli projektikohtumise viimane tööpäev. Rääkisime eelnenud päevade tegemistest ja saavutustest ning tänati kõiki projekti jaoks töötanud inimesi. Päev jätkus paadisõiduga Kremsist Dürnsteini, kus matkasime mäe otsa, et vaadata lossi varemeid. Matk lossivaremete juurde oli raske, kuna ilm oli väga soe ja tee kivine. Peale matka anti meile paar tundi vaba aega, et tutvuda Dürnsteini linnaga ja osta meeneid. Öhtu lõpetasime ühise

koosviibimisega, kus sai proovida projektis osalenud riikide iseloomulikke toite. Iga riik pidi kohtumisele kaasa võtma oma kodumaa populaarseid toite.

Reedel alustasime tagasiteed koju. Kuna lennuk väljus alles õhtul, oli meil terve päev aega tutvuda Viini linnaga ja süüa Viini šnitslit. Peale linnaretke olime lennujaama jõudes väsinud ja kurvad, et peame tagasi minema. Meie reis lõppes väikese viperusega – tagasilend lükkus tund aega edasi, mis tähendas, et maandusime Riia lennujaamas alles kell 23:55. Varavalges koju jõudes olime väga väsinud, aga rõõmsad uute kogemuste, teadmiste ja tutvuste üle.

Mihkel Märtn, KK21-52-K
Marta-Paula Tiidemäe, FL20-41-K

Haridus- ja teadusminister külastas aianduskooli

Haridus- ja teadusminister Liina Kersna külastas 3. juunil 2022 Räpina Aianduskooli. Toimus vestlusring aianduskooli direktori ja õpetajatega, mille teemaks olid kutsehariduse väljakutsed. Minister Kersna innustas tegutsema selle nimel, et nii üldhariduse õpetajad kui ka õpilased näeksid, kui head ja mitmekülgsed õppimistingimused meie kutsekoolides on. Üks võimalus üldhariduskoolidega koostööd parandada on pakkuda põhikooli 7.–9. klasside õpilastele valikaineid või loodusainete praktikume.

Samal ajal kui kutseõpe on nn täiskasvanud õppijate hulgas väga populaarne ja hinnatud, püsib hoiak, et üldhariduskoolist kutsekooli õppima suundumine välistab akadeemilise haridustee jätkamise. Minister rõhutas, et üldharidus kutsekeskhariduse õppekavadel peaks andma õppijale ettevalmistuse soovi korral õpingute jätkamiseks. Võimalik, et see vajab pikemat õppeaega ja veelgi individuaalsemat lähenemist vastavalt õpilase vajadustele, kuid kindlasti ei tohi kutseõpe olla haridustee lõppeatus.

Arutati ka eesti keele õppe võimalikku-

se üle kutseõppes. Eesti keelest erineva emakeelega laste keeleoskusega tuleb eraldi tegeleda ja see on ressursimahukas. Räpina Aianduskoolis on vene õppekeelega koolidest tulnud õpilaste jaoks loodud integratsiooniühm, mille eesmärgiks on, et muukeelne õpilane saavutaks esimese aasta lõpuks vähemalt A2 taseme, et jätkata eriala õpinguid eesti keeles. Aianduskooli poolt on valmisolek ja soov pakkuda eesti keele intensiivõpet ka vene õppekeelega koolide õpetajatele.

Sisepoliitiline kriis jõudis otse meie õuele, kui õpetajatega toimunud vestlusringi lõpus laekus ministrile teade valitsuskoalitsiooni lagunemisest. Õnneks oli aianduskooli õppemajandi kasvuhoones ja aias näha veel piisavalt palju ilusat ja põnevat, et külaliste meeleolu visiidi lõpuni üleval hoida.

Lüüli Kiik, infospetsialist

Fotod: L. Kiik, R. Roht

Minister Liina Kersna tutvus aianduskooliga

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suur tänu kõigile, kes lehenumbri ilmutumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Aianduse 6, Räpina 64505

Toimetajad Külli Nõmmistu, Liisi Kont Küljendaja Valdur Truija

Juulikuu nali

Kobras sööb jäätist, endal jube hapu nägu peas ...
„Jõuaks juba kiiremini pulgani!“ pahandab loom.